

Raadsvoorstel

Onderwerp **Welstandsnota**

Registratienr. 6764948

Steller/telnr.

C. Versloot/ 8889 Bijlagen 5

Classificatie

Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

R. van der Schaaf

Raadscommissie

RenW

Langetermijn agenda
(LTA) Raad

LTA ja: Maand 3 Jaar 2018

LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

de 'Welstandsnota 2018, gemeente Groningen' vast te stellen.

Samenvatting

De actualisatie van de welstandsnota betreft niet alleen de nota, ook is een digitale (slimme) kaart en folders gerealiseerd. De website/webpagina wordt geactualiseerd en we voeren een klanttevredenheidsonderzoek uit. Straks kan iedereen op de digitale welstandskaat de voor hem of haar van toepassing zijnde regels vinden. Door het uitbrengen van folders geven we in duidelijke en heldere taal informatie over de sneltoetscriteria aan burgers.

De 'welstandsnota 2018, gemeente Groningen' bestaat uit vier verschillende criteria. Aan de basis liggen de algemene criteria, waarmee zowel de kwaliteit van bouwwerken als ook de relatie van bouwwerken met de omgeving wordt getoetst. Als een gebouw of ingreep bewust wil contrasteren met de omgeving, dient het op alle schaalniveaus (context, gebouw en uitwerking) van buitengewoon hoge architectonische kwaliteit te zijn. Ook bevat de nota criteria die op het specifieke karakter van verschillende gebieden zijn gericht en criteria die aanvragen van kleine ingrepen en verbouwingen vereenvoudigen. Ten slotte zijn er criteria opgesteld (excessenregeling) waarmee we een oordeel kunnen vormen over bouwwerken, waaronder vergunningvrije, die op buitensporige wijze afwijken van de omgeving, een negatieve invloed hierop hebben en dus in ernstige mate strijdig zijn met redelijke eisen van welstand.

De grootste uitdagingen bij de actualisatie van de nota was het publieksvriendelijker en vindbaarder maken, daarnaast de bekendheid te vergroten en een positieve bijdrage te leveren aan het imago van de stad..

B&W-besluit d.d.: 13 februari 2018

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De gemeente heeft de wettelijke taak om te zorgen voor een goede kwaliteit van de woon-, leef- en werkomgevingskwaliteit, dus voor een leefomgeving die veilig, gezond en aantrekkelijk is. In die taak beschikt de gemeente over veel instrumenten, waarvan er één specifiek bedoeld is voor het uiterlijk van bouwwerken, namelijk het welstandsbeleid. Er is geen ander instrument waarmee een gemeente invloed kan uitoefenen op de architectuur, de gebruikte materialen, de kleuren van het bouwwerk en dergelijke. Met het gemeentelijke welstandsbeleid wordt zowel het uiterlijk van nieuwe gebouwen beïnvloed, als de verbouwingen van de bestaande bouwwerken.

De welstandsnota heeft als doel om de welstandsbeoordeling binnen een inhoudelijk en objectief kader te plaatsen, waarmee de rechtszekerheid van initiatiefnemers wordt gediend. Daarnaast waarborgt de welstandsnota de kwaliteit van de welstandstoetsing en biedt deze samenhang in gemeentelijk beleid, dat zich richt op de kwaliteit van het stadsbeeld.

Met de actualisatie van de nota worden de volgende doelen nagestreefd:

1. hogere kwaliteit van de architectuur;
2. gebiedsgericht, omgevingskarakteristiek komt beter tot zijn recht;
3. helderder en beter leesbaar voor burgers en gebruikers;
4. voldoen aan actuele wet- en regelgeving;
5. toegankelijker voor burgers en gebruikers;
6. aanvragen (sneltoetscriteria) worden eerder in het proces afgehandeld en daardoor dus sneller;
7. al deze doelen leiden tot een hogere klanttevredenheid.

Kader

Sinds 2014 wordt gewerkt aan de actualisering van de welstandsnota, deze draagt bij aan de doelstellingen van het coalitieakkoord 2014-2018 'Voor de verandering': belemmeringen voor particulier initiatief zijn verleden tijd. De ingezette lijn op het gebied van ruimtelijke kwaliteit wordt doorgezet, waardoor welstandsregels versoepelen en er meer ruimte komt. Bovendien moeten de procedures sneller en eenvoudiger.

In de nota ruimtelijke kwaliteit 'De Groninger Koers 2014-2018' is geformuleerd waar onze ruimtelijke kwaliteiten en opgaven liggen en wat onze ambities voor de komende jaren op een aantal belangrijke en actuele thema's zijn. Maar er worden ook kaders weergegeven voor de ruimtelijke kwaliteit van de stad. Daarbij is vastgelegd in welke gebieden we hoge kwaliteit blijven nastreven en waar we meer ruimte bieden voor initiatieven.

De welstandsnota maakt het mogelijk om voor bestaande (beheers)gebieden, waar we een hogere architectonische kwaliteit willen hebben, via het instrument 'beeldkwaliteitsplan' aanvullende criteria te laten vastleggen. We hebben het dan over de zogenaamde 'plus' gebieden.

Uw raad is eerder geïnformeerd (collegebrief nr. 4612211, 19 februari 2015), over de uitgangspunten voor de welstandsnota. Aan uw raadscommissie Ruimte en Wonen zijn in april 2015 en september 2016 presentaties gegeven en is gediscussieerd over de koers van de nota. In de commissie van september 2015 is het jaarverslag 2013-2014 van de welstand- en monumentencommissie aan de orde geweest.

Daaruit kwam onder andere de vraag naar voren om de criteria duidelijker te communiceren, de digitale vindbaarheid te verbeteren en de buurt goed bij ruimtelijke vormgeving te betrekken voor een goede inpassing. Verder werd er waarde gehecht aan handhaving en is gevraagd daar extra budget voor beschikbaar te stellen.

Wat betreft dat laatste hebben wij u eind 2016 in per brief (nr. 5970324, 23 november 2016) geïnformeerd over het Jaarplan Integrale Veiligheid 2017. In het uitvoeringsprogramma handhaving 2017 zijn 1000 extra uren opgenomen voor toezicht van de welstandsaspecten bij (ver)bouwwerkzaamheden.

Vervolgens hebben we u midden 2017 per brief geïnformeerd (nr. 6384675), over de laatste stand van zaken over de actualisatie van de welstandsnota. En is het concept 'Welstandsnota 2017, gemeente Groningen' in

september 2017 met uw raadscommissie Ruimte en Wonen besproken. De commissie heeft gevraagd om het jaarverslag van de welstand weer jaarlijks te bespreken.

In de collegebrief van 17 september 2014, nr. 4612211 hebben wij u geïnformeerd over de taken, werkwijze en rol van het atelier stadsbouwmeester. De eerste termijn, drie jaar, van de Stadsbouwmeester is voorbij. Eind vorig jaar hebben wij besloten de aanstelling van de Stadsbouwmeester met drie jaar te verlengen. Mede gezien de impuls die hij geeft aan het debat en het denken over ruimtelijke ontwikkeling van Groningen; zijn positieve rol in de nieuwe manier van welstandstoetsing en de tevredenheid over zijn coaching. De aanstelling is opnieuw deels als adviseur in ruimtelijke en stedenbouwkundige zaken; als voorzitter van de ambtelijke welstandstoetsing; als supervisor en deelnemer in externe kwaliteitsteams en als coach/begeleider van medewerkers Stadsontwikkeling.

Zoals toegezegd heeft hij onlangs een eerste terugblik gegeven vanuit zijn positie. Een terugblik die wat dat betreft aansluit bij de jaarverslagen zoals die altijd door de voormalige welstandscommissie werden uitgebracht. Parallel aan dit raadsvoorstel ontvangt u dan ook *De welstandstoets in de praktijk: een terugblik op de welstand als onderdeel van het Atelier Stadsbouwmeester*. We constateren dat de Stadsbouwmeester een grondige terugblik heeft opgesteld en dat er waardevolle opmerkingen en aanbevelingen worden gedaan, waarover wij graag met uw raad in discussie gaan.

Rondom de Stadsbouwmeester is een 'atelier' gecreëerd. Dit zorgt voor het bundelen en vereenvoudigen van alle gemeentelijke ambities, verantwoordelijkheden en taken omtrent het borgen van ruimtelijke kwaliteit.

De terugblik op deze vernieuwde werkwijze (deel 1) laat zien dat de aandacht voor kwaliteit en welstand is verbreed en de (welstands)toets zo veel mogelijk voor in het traject plaatsvindt. Welstand is daarmee nog steeds belangrijk in het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de stad. Het tweede deel van de terugblik omvat een overzicht van de tendensen van de afgelopen drie jaar. Aan bod komen de betrokkenheid van ontwerpers, de positie van Groningen ten opzichte van andere steden in Nederland, de rol van welstand voor het architectuurklimaat in Groningen, als ook het belang van continuïteit in beleid. De Stadsbouwmeester blikt ook terug op een aantal projecten die ook wij zien als goede voorbeelden. Projecten die representatief zijn voor de kwaliteit van architectuur en stadsontwikkeling in Groningen.

We hebben destijds aan u voorgesteld om de nieuwe werkwijze na 1 jaar te evalueren. De eerst termijn, drie jaar, van de stadsbouwmeester is voorbij. Dit is een goed moment voor het opmaken van de tussenstand met een welstand(drie)jaarverslag.

Verder heeft u een collegebrief nr. 6683717 (13 december 2017) gekregen waarin schriftelijke raadvragen ex art. 41 RvO van de ChristenUnie en SP over de welstandstoets en reclamebeleid in Groningen zijn beantwoord.

Argumenten en afwegingen

Per 1 januari 2018 is de Wet verduidelijking voorschriften woonboten in werking getreden. Met betrekking tot welstand is in dit wetsvoorstel opgenomen dat indien een verordening was vastgesteld op basis van artikel 149 van de Gemeentewet waarin voorschriften zijn gegeven over het uiterlijk van woonboten, die voorschriften onderdeel worden van een welstandsnota in de zin van artikel 12a, eerste lid, totdat er een nieuwe (gewijzigde) welstandsnota wordt vastgesteld. Vanaf dat moment moeten gemeenten, indien zij voor woonboten welstandsbeleid willen voeren, dit vastleggen in die nieuwe welstandsnota. In de nota is nu expliciet opgenomen dat de algemene Groninger criteria ook geldt voor de woonboten. Met het project actualisatie regels openbaar vaarwater gaan we het bestemmingsplan en verordening openbaar vaarwater actualiseren en welstandsregels te water maken. Dan gaan we voor de woonboten gebieds- en objectgerichte criteria formuleren.

Bij de Algemene Groninger Criteria is toegevoegd dat van elk gebouw, ook van een gebouw dat contrasteert met de omgeving, mag worden verwacht dat het zorgvuldig is ontworpen, dat het een helder, geloofwaardig ontwerpidee heeft en dat het de omgeving niet ontkent. Als een gebouw of ingreep contrasteert met de omgeving, dient het op alle schaalniveaus (context, gebouw en uitwerking) van buitengewoon hoge architectonische kwaliteit te zijn.

Ook is de excessenregeling aangepast. De excessen-regeling is van toepassing als bouwwerken ernstig in strijd zijn met redelijke eisen van welstand. Dat is het geval wanneer een ieder kan zien, dat het uiterlijk of de positie van een bouwwerk buitensporig afwijkt van de context en grote afbreuk doet aan de ruimtelijke

samenhang, kwaliteit en eigenheid van een plek. Een (varend) bouwwerk dat, al dan niet door gebrekkig onderhoud, ernstig is verwaarloosd, vervallen of verpauperd valt hier nu ook onder.

Als laatste hebben we de gebiedsgrens behorende bij beeldkwaliteitsplannen 7F. Tersluis nabij de sluis aangepast om die aan te laten sluiten op de terreinindeling voor uitgifte van grond aan een projectontwikkelaar.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Er is een welstandsavond georganiseerd voor burgers, architecten en andere geïnteresseerden. En met de Dag van de Architectuur is de digitale welstandskaat gepresenteerd. Om te weten te komen of het eindresultaat wordt behaald, voeren we een klanttevredenheidsonderzoek uit. De nulmeting is onlangs gehouden (bijgevoegd) en de tweede meting wordt eind 2018 gehouden.

Ten aanzien van de woonwijken en bedrijventerreinen wordt maatwerk geleverd in samenwerking met de buurt. De Pilot 'Schildersbuurt' (veranderlab050) heeft ons de nodige ervaring geleverd en voor het bedrijventerrein Westpoort wordt op dit moment de pilot uitgevoerd.

Met de ter inzagelegging zijn drie zienswijzen ontvangen van de wijkraad Schilderswijk, Platform Cultureel Erfgoed Groningen en van MEER-dorpen (bijgevoegd). De reacties zijn positief kritisch. Aangepast zijn onder andere de gebiedsgerichte criteria voor bedrijventerreinen en kantoorlocaties. De volgende criteria zijn toegevoegd: de randen van bedrijventerreinen en kantoorlocaties verdienen extra aandacht; de overgang van bedrijventerreinen met het landelijk gebied of stedelijk groen moet zorgvuldig worden vormgegeven; bebouwing in deze zones past bij het groene, landschappelijke karakter van de omgeving. Andere vragen/aandachtspunten zijn: het verzoek om een verklarende woorden- en begrippenlijst, het jaarverslag van de stadsbouwmeester, handhaving en de bescherming van dorpsgezichten.

Financiële consequenties

Geen.

Overige consequenties

Het effect van de actualisatie van de welstandsnota is dat deze weer voldoet aan de actuele wet- en regelgeving, de nota duidelijker (intrinsiek) en toegankelijker (herleidbaarheid info en duidelijke processtappen) wordt voor burgers en gebruikers, de omgevingskarakteristiek beter tot zijn recht komt, wat leidt tot een hogere kwaliteit van de architectuur en als laatste handelt de afdeling VTH meer aanvragen af via de sneltoetscriteria. Dit alles leidt, is onze verwachting, uiteindelijk tot een hogere klanttevredenheid.

Bij samenvoeging met de gemeente Ten Boer en Haren kunnen de algemene Groninger criteria, de gebiedsgerichte criteria en eventuele beschermde dorpsgezichten en beeldkwaliteitsplannen goed toegepast worden. De welstandsnota is modulair opgebouwd en is daardoor makkelijk uit te breiden of aan te passen. Beide gemeenten hebben een eigen welstandsbeleid.

Vervolg

Na de zomervakantie is de webpagina <https://gemeente.groningen.nl/welstandsnota> aangepast. Eind 2018 wordt de tweede meting van het klanttevredenheidsonderzoek verricht.

Lange Termijn Agenda

Maart 2018.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', with a horizontal line underneath.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', with a horizontal line underneath.

de secretaris,
Peter Teesink

Aan het College van B&W van de gemeente Groningen

Betreft: reactie/zienswijzen op Actualisatie Welstandsnota 2017

Groningen, 15 oktober 2017

Geacht College,

Op 4 september is de Actualisatie Welstandsnota 2017 ter inzage gelegd. Tot 16 oktober kan een ieder zijn/haar zienswijzen kenbaar maken. Hierbij onze reactie/zienswijze.

In de Schildersbuurt is de afgelopen jaren (2015-2016) een groepje burgers in een zgn. WijkWelstandsTeam bezig geweest om te kijken welke welstandsregels er voor de Schildersbuurt zouden moeten gelden. Dit heeft geresulteerd in een notitie die midden 2016 is aangeboden aan de wijkwethouder Roeland van der Schaaf.

Deze notitie zou gelden als inbreng voor de nieuwe gemeentelijke Welstandsnota. Die Welstandsnota 2017 ligt er nu en beslaat maar liefst 370 pagina's (!). De Welstandsnota 2017 ziet er niet alleen mooi uit qua lay-out, plaatjes en foto's maar zit ook gedegen en goed in elkaar.

Op maandagavond 25 september jl. is door een tweetal medewerkers van de gemeente de nota aan ons toegelicht. Dank daarvoor. De animo om deze toelichting te krijgen was helaas niet al te hoog, maar dat kan ook komen vanwege het feit dat veel van onze punten in de nota zijn opgenomen.

De pagina's 155 t/m 165 over het beschermd stadsgezicht Schildersbuurt zien er prima uit en wij denken dat dit een goed houvast geeft voor de toetsing en controle.

Wij hopen van harte dat deze Welstandsnota 2017 Gemeente Groningen kan bijdragen aan het behoud en zo mogelijk verbetering van de unieke ruimtelijke, karakteristieke kwaliteit van de Schildersbuurt. Dat zal de leefbaarheid ten goede komen.

U merkt: wij zijn zeer verheugd over de inhoud van deze Welstandsnota, maar zoals altijd hangt de inhoud van deze nota ook en met name van de **handhaving** af. Niet alleen bij de toetsing voor omgevingsvergunningen, maar met name ook bij de excessenregeling oftewel de achteraftoetsing van de vergunning vrije bouwwerkzaamheden.

Wij adviseren u **dringend extra aandacht aan deze handhaving** te schenken en zo nodig extra menskracht daarvoor in te zetten of ... wellicht op een moderne wijze en gelijk aan de parkeertoets regelmatig met camera's rond te rijden!? Ook zou het kunnen dat er bijvoorbeeld buurtconciërges ingezet worden in specifieke (beschermd stadsgezicht-)buurten om te letten op veranderingen in de gebouwen.

Kortom: er zijn verschillende mogelijkheden om de handhaving te versterken. Wij wensen u veel succes met de handhaving van deze Welstandsnota 2017.

Met vriendelijke groet,
Namens de Wijkraad Schilderswijk
en het WijkWelstandsTeam Schildersbuurt

Joop Dollekamp

GEMEENTE GRONINGEN	
Pag.no. 6620431	Routing
Ingek. 16 OKT. 2017	ROELAND VAN DER SCHAAF
Dossiernr.	
Archief	

wth van der Schaaf

Platform Cultureel Erfgoed Groningen
Haddingestraat 24
9711 KD GRONINGEN

Groningen, 14 oktober 2017

Ruimtelijk Beleid en Ontwerp
T.a.v. Claudia Versloot
Postbus 7081
9701 JB Groningen

Betreft: zienswijze welstandsnota

Geachte mevrouw Versloot,
Het Platform cultureel erfgoed Groningen wil graag reageren op de Welstandsnota 2017, gemeente Groningen. Historische binnenstad, de Schildersbuurt, de sneltoetscriteria en de excessenregeling. Toch hebben wij nog wat vragen over en aanvullingen op deze nota.

Publiekstoegankelijkheid van de Welstandsnota

De nota is vlot geschreven en bevat veel nuttige achtergrondinformatie. Welstandstoetsing is vakwerk en daarvan getuigen ook de welstandscriteria en beschrijvingen in de nota. Het bevat veel vakjargon waaraan kennelijk niet kan worden ontkomen, zoals het meerdere malen gebruikte woord 'eclectisch'. Voor leken zou de toevoeging van een verklarende woorden- en begrippenlijst handig zijn.

Verslag welstandstoetsing

Onder de vorige regeling van het welstandstoezicht was het gebruikelijk dat de welstandsc commissie periodiek een verslag van haar bevindingen uitbracht. Op deze wijze kregen burgers informatie over de wijze waarop werd getoetst en de problemen waarop de commissie was gestuit.

Ingevolge artikel 12b, derde lid, van de Woningwet "legt de welstandsc commissie dan wel de stadsbouwmeester de gemeenteraad eenmaal per jaar een verslag voor van de door haar onderscheidenlijk hem verrichte werkzaamheden. In het verslag wordt ten minste uiteengezet op welke wijze door haar, onderscheidenlijk hem, toepassing is gegeven aan de criteria in de Welstandsnotabedoeld in 12 a, eerste lid, onderdeel a."

Tot nu toe heeft het Platform geen jaarverslagen van de stadsbouwmeester gezien. Wanneer kunnen wij die verwachten?

Verhouding Welstandsnota tot uitvoering Omgevingswet

In de Welstandsnota wordt niet ingegaan op de verhouding tot de uitvoering t.z.t. van de Omgevingswet. Het Platform maakt uit eerder door de wethouder gedane uitspraken in raadscommissievergaderingen op dat het de bedoeling is de nota in de omgevingsvisie en omgevingsplannen in te schuiven. Het Platform pleit voor een integrale benadering van bouwvolume en welstandsbeoordeling op stedelijk, buurt en straatniveau. Lenen de criteria en verdiepende beschrijvingen in de nota zich al voor een wijkgerichte en straatgerichte aanpak in nauwe samenhang met de uitvoering van de Omgevingswet?

Referentiekader

Voor de bestaande wijken wordt de kwaliteit van de aanwezige bebouwing als referentiekader gebruikt. Naar de mening van het Platform mag dit niet betekenen dat aanwezige bouw van

ERFVAGE

GEMEENTE GRONINGEN	
Pag.no.: 6620632	Routing
Ingek. 17 OKT. 2017	
Dossierr.	RO&U/ Versloot
Archief	

duidelijk minder architectonische kwaliteit (bedrijfsongevallen in het verleden) daarin wordt meegenomen. Als dat wel wordt gedaan, zal een verder verloederingsproces worden ingezet. Als voorbeeld kan de "architectuur" van het pand Boterdiep 70 worden genoemd, dat geen navolging verdient.

Ruimte voor contrasten?

In de Welstandsnota wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de toetsing van een bouwplan aan de context van de omgeving. Waar het gaat om het toelaten van contrasterende bouw is het eerste criterium van de Algemene Groninger criteria echter niet duidelijk (blz. 18). Er lijkt onderscheid te worden gemaakt tussen niet bewuste en wel bewuste contrasten. In het laatste geval zal het gebouw op alle schaalniveaus (context, gebouw en uitwerking) van buitengewone architectonische kwaliteit moeten zijn.

Criterium 1

"Van elk gebouw, ook van een gebouw dat contrasteert met de omgeving mag worden verwacht dat het zorgvuldig is ontworpen, dat het een helder, geloofwaardig ontwerp-idee heeft en dat het de omgeving niet ontkent. Als een gebouw of ingreep *bewust* wil contrasteren met de omgeving, dient het op alle schaalniveaus (context, gebouw en uitwerking) van buitengewoon hoge architectonische kwaliteit te zijn."

Ons voorstel is de laatste zin van bovenstaande tekst als volgt te wijzigen: *Als een gebouw contrasteert met de omgeving dient het bovendien op alle schaalniveaus (context, gebouw en uitwerking) van buitengewoon hoge kwaliteit te zijn.*

Slechts in de gebiedsgerichte criteria voor de Historische binnensteden in de Schilderswijk wordt de eis gesteld dat bouwiniciatieven een motiveerbare keuze tussen contrast en overeenstemming moeten maken (blz. 39) met de toevoeging dat in geval van contrasterende bouw deze van buitengewoon hoge architectonische kwaliteit moet zijn. Waarom wordt deze eis niet gesteld voor de hele gemeente, in ieder geval voor alle beschermde stadsgezichten en en alle gebieden met een divers karakter, zoals de historische lintbebouwing, de 19de-eeuwse bebouwingen de dorpskernen onder andere?

Daarnaast vindt het Platform het wenselijk dat alleen contrasten worden toegelaten op plaatsen waar zij voor de omgeving een toegevoegde waarde kunnen hebben. In kleinere gevallen, zoals in het geval van een opbouw, zal het contrast een goed gekozen accent aan de aanwezige bebouwing moeten geven. Die laatste eis is nodig om verrommeling en een aantasting van de beeldkwaliteit van de bestaande bebouwing te voorkomen. Omdat dit tevens een locatievraagstuk is, zal planologisch maatwerk nodig zijn. In dit verband verwijzen wij naar onze hierboven gestelde vraag over de verhouding tussen de Welstandsnota en uitvoering van de Omgevingswet.

Verhouding tot beleving van de woonomgeving: welstand voor de burens

Op veel plaatsen wordt in de nota voor de beoordeling incontext van de omgeving verwezen naar de karakteristiek of het karakter van de omgeving/buurt. Naar de mening van het Platform kan die niet los worden gezien van de gevoelsmatige beleving van de woonomgeving en de buurt. Er is een samenhang tussen uitstraling van gebouwen en het welbevinden van bewoners in de buurt (visuele leefomgevingskwaliteit).

In de (oudere) woonwijken wordt vooral gehecht aan geborgenheid. Hoe kan die wens doorwerken in de uitwerking van de criteria?

Voor de beleving van woonomgeving is ook de kwaliteit van de achterzijden en zijkanten van

vormen op architectonisch vlak een duidelijke toevoeging aan de diversiteit van de context" kan geen betrekking hebben op omgevingen die in verband met hun karakteristiek geen afwijkende architectuur en materiaalkeuze toelaten. Hetzelfde geldt voor het criterium "Afwijkend kleurgebruik is mogelijk, mits passend binnen de kleurenskala van ontwerp en context".

Hoe beoordeelt de gemeente de bescherming van dorpsgezichten in het licht van de verwachte uitbreiding met Ten Boer en Haren?

Overgang naar landelijk/groen gebied

Voor de beleving van groene gebieden en het landelijke gebied is belangrijk hoe de overgang is vanuit het stedelijk gebied. In de Welstandsnota staan geen criteria die daarover gaan, of die zijn niet duidelijk geformuleerd.

Voor de Hunzezone is bijvoorbeeld niet duidelijk of het criterium, dat bebouwing op terreinen die zijn ontwikkeld als 'werklandschap' moet aanhaken op de daar aanwezige landschappelijke structuur. alleen geldt voor de Hunzezone zelf of ook voor de aangrenzende randen van bedrijventerreinen (blz. 109). Dat is ook belangrijk voor de toepassing van het criterium dat materiaalgebruik, kleur en detaillering niet mag dissoneren. Het beeldkwaliteitsplan bedrijventerrein Roodehaan geeft hier ook onvoldoende duidelijkheid (blz.246). Voor de beleving van de landschappelijke waarden van de Hunzezone in Euvelgunne en Oude Roodehaan is het belangrijk dat wordt voorkomen dat bedrijfsgebouwen aan de overkant qua materiaalgebruiken kleurstelling niet harmoniëren met deze zone, ook waar het gaat om gebruikte coatings (deze mogen niet hinderlijk reflecteren) en reclame. Als voorbeeldenvan hoe het niet moet kunnen nu de confronterende kleurstelling van het pand van Perkin Elmer aan de Rigaweg en de helle reclame van NNZ aan het Kattégat worden genoemd. Landschapsvriendelijk is de materiaal- en kleurenkeuze van het pand van REON- aan de Gotenburgweg. Het kan dus anders en beter!

Kunnen ten behoeve van de Hunzezone geen duidelijker en de belevingswaarde daarvan beter beschermende criteria ten aanzien van bebouwing en reclame op de aangrenzende bedrijventerreinen worden geformuleerd?

Dezelfde problematiek als aan de randen van de Hunzezone is aan de orde bij de overgang van stedelijk naar landelijk gebied.

Zou met welstandscriteria kunnen worden voorkomen dat bedrijventerreinen en kantoorlocaties het land inbulderen? Moet niet ook ten behoeve van het omringende landelijke gebied een landschapsvriendelijke invulling worden gegeven in criteria die gelden voor deze terreinen en locaties? In het bijzonder door middel van het criterium dat materiaalgebruik, kleur en detaillering niet mogen dissoneren? Zouden in samenhang daarmee ook niet de sneltoetscriteria voor reclame moeten worden aangepast? De verantwoordelijkheid van de gemeente voor de belevingswaarde van het landelijke gebied wordt nog groter na de uitbreiding met Haren en Ten Boer.

Sneltoetscriteria

Naar de mening van het Platform kan de toepassing van de sneltoetscriteria voor dakkapellen, dakopbouwen en dakterrassen leiden tot onwenselijke conflicten met de bestaande bebouwing. Zo is voor te stellen dat in bepaalde gevallen juist moet worden voortgeborduurd op de onderbouw in plaats van dat bij voorbaat een transparante uitvoering acceptabel wordt gevonden.

belang, alsmede kwaliteit van het zicht vanaf hogere woonniveaus dan het straatniveau. Vanaf die niveaus zijn ook blinde (geestdodende) muren meer aanwezig. Hiervoor is niet of nauwelijks aandacht in de Welstandsnota.

Dat blijkt bijvoorbeeld uit de sneltoetscriteria voor dakopbouwen. Volgens deze moet vooral vanaf de straatzijde worden beoordeeld of die bouw een onderschikt deel uitmaakt van het gebouw (blz. 313). De eisen met betrekking tot terugplaatsing vanaf de voor- en achtergevel hebben geen effect voor de kwaliteit van het zicht van omwonenden die op een verdieping wonen.

Veel bewoners van de oude wijken klagen over aanbouwen of bijgebouwen van slechte kwaliteit in aangrenzende achtertuinen of binnenplaatsen.

Waarom zijn er geen criteria voor bijgebouwen en aanbouwen aan achterkanten en zijkanten? Dit zouden criteria kunnen worden over vormgeving, materiaal en kleur passend bij de context.

Het Platform verzoekt de criteria op bovengenoemde punten aan te vullen.

Moderne architectuur

In de Welstandsnota is geen bijzondere plaats voor het behoud van moderne architectuur als zodanig. Dit in tegenstelling tot de aandacht die onder meer historische gebouwen in de binnenstad en in andere wijken (Bloemenbuurt!) krijgen. Zijn de criteria voor en beschrijvingen van onder meer ensembles toereikend om deze architectuur, zoals bijvoorbeeld recent aanwezig in het nog in ontwikkeling zijnde Ebbingekwartier, tegen versturende ingrepen te beschermen? Biedt het planologische regime op dit punt inmiddels voldoende bescherming en zal daarmee ook rekening worden gehouden bij uitvoering van de Omgevingswet?

Dakenlandschap

Zoals hierboven al is opgemerkt, bevat de Welstandsnota vooral een benadering van welstandsaspecten vanaf de openbare ruimte/straat. Er wordt niet voorzien in een beoordeling van kwaliteit vanaf een hoger niveau. Het Platform heeft in eerdere commentaren aandacht gevraagd voor de kwaliteit van het dakenlandschap. Al naar mate er meer mensen in hoge gebouwen wonen, is dat ook een punt van visuele leefomgevingskwaliteit. Onder de bestaande Welstandsnota en het tot voor kort ruime planologische regime is de kwaliteit van het dakenlandschap met een groeiend aantal (dak)dozen verrommeld. Is er al een visie ontwikkeld voor het dakenlandschap in de stad en komen er nog criteria aan de hand waarvan toekomstige bouwplannen op hun gevolgen voor het dakenlandschap worden getoetst?

Dorpsgezichten

Terecht wordt bijzondere aandacht besteed aan de bescherming van historische stadsgezichten. Het Platform mist echter extra aandacht voor dorpsgezichten. Zij vallen, evenals onder de nog geldende Welstandsnota, slechts onder het aandachtsgebied Historische fragmenten. Het Platform vindt de huidige bescherming van authentieke dorpsgezichten, zoals aanwezig in de Hunzezone en bij de Middelberterkerk en de Engelberterkerk, in Dorkwerd en Hoogkerk ontoereikend. Als recent voorbeeld kan de nieuwbouw aan de Euvelgunnerweg (Hunzezone) worden genoemd: door de omvang en het opvallend afwijkende materiaalkeuze van die nieuwbouw is de beleving van het erfgoed in de naaste omgeving ernstig verstoord. Had de gebiedsvreemde materiaalkeuze en kleurstelling (ook afgezien van de zonnepanelen) van dit gebouw kunnen worden voorkomen met toetsing aan de voorgestelde criteria voor Historische fragmenten (blz. 47)? Het criterium "Bouwiniciatieven

Zonnepanelen

De aanleg van zonnepanelen is noodzakelijk met het oog het bereiken van een meer duurzame energievoorziening. Dat neemt niet weg dat *ontsierende effecten, als gevolg van materiaal, kleurstelling en reflectie*, zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. In toenemende mate geldt dat ook voor de beleving van het dakenlandschap. Het Platform beveelt aan om de criteria telkens aan te passen aan *de technische ontwikkelingen op deze punten*.

Handhaving

Wanneer het ondanks de uitbreiding van het aantal bouwinspecteurs nog steeds voorkomt dat een gebouw na voltooiing blijkt af te wijken van de verleende omgevingsvergunning, wat zijn dan de sancties voor deze overtreding?

Graag zouden wij een afspraak met u maken om bovenstaande punten te bespreken.

Met vriendelijke groet,

Tineke Vooijs

Namens het Platform cultureel erfgoed Groningen, waarbij zijn aangesloten de buurtvereniging het A-Kwartier, de bewonersvereniging Binnenstad Oost, de bewonersorganisatie hortusebbinge, de provinciale commissie van de Bond Heemschut en de Stichting Vrienden van de stad Groningen.

Belangenvereniging MEER-dorpen

Secretariaat : Engelberterweg 40, 9723 EM Groningen

Tel. 050 – 501 27 12

Mailadres : secretarismeerdorpen@gmail.com

Bankrekeningnr. NL68 RABO 0346 2113 28

KvK reg.nr V026702

Groningen, 16 oktober 2017

Gemeente Groningen

Betreft: Inspraak concept welstandsnota 2017

Geachte heer/mevrouw,

Graag laten wij als Belangenvereniging MEER-dorpen weten wat we van het concept welstandsnota vinden.

Dorpsgezichten

Terecht wordt bijzondere aandacht besteed aan de bescherming van historische stadsgezichten. Wij missen echter extra aandacht voor dorpsgezichten. Zij vallen, evenals onder de nog geldende welstandsnota, slechts onder het aandachtsgebied Historische fragmenten. Wij vinden de huidige bescherming van authentieke dorpsgezichten, zoals aanwezig in de Hunzezone en bij de Middelberterkerk en de Engelberterkerk, ontoereikend. Als recent voorbeeld kan de nieuwbouw aan de Euvelgunnerweg 31 (in de Hunzezone) worden genoemd: door de omvang en opvallend afwijkende materiaalvoering van die nieuwbouw is de beleving van het erfgoed in de naaste omgeving ernstig verstoord.

Overgang naar landelijk/groen gebied

Voor de beleving van groene gebieden en het landelijke gebied is belangrijk hoe de overgang is vanuit het stedelijk gebied. In de welstandsnota staan geen criteria die daarover gaan, of zijn die niet duidelijk geformuleerd.

Voor de Hunzezone is bijvoorbeeld niet duidelijk of het criterium dat bebouwing op terreinen die zijn ontwikkeld als “werklandschap” moet aanhaken op de daar aanwezige landschappelijke structuur, alleen geldt voor de Hunzezone zelf of ook voor de aangrenzende randen van bedrijventerreinen (blz. 109). Dat is ook belangrijk voor de toepassing van het criterium dat materiaalgebruik, kleur en detaillering niet mag dissoneren. Het beeldkwaliteitsplan bedrijventerrein Roodehaan geeft hier ook onvoldoende duidelijkheid (blz. 246). Voor de beleving van de landschappelijke waarden van de Hunzezone in Euvelgunne en Oude Roodehaan is het belangrijk dat wordt voorkomen dat bedrijfsgebouwen aan de overkant qua materiaalgebruik en kleurstelling niet harmoniëren met deze zone, ook waar het gaat om gebruikte coatings (mogen niet hinderlijk reflecteren) en reclame. Als voorbeelden van hoe het niet moet kunnen nu de confronterende

kleurstelling van het pand van Perkin Elmer aan de Rigaweg en de helle reclame van NNZ aan het Kattegat worden genoemd. Landschapsvriendelijk is de materiaal- en kleuren keuze van het pand van REON- las aan de Gotenburgweg. Het kan dus anders!

Dezelfde problematiek is aan de orde bij de overgang naar het landelijke gebied. Met welstandscriteria moet worden voorkomen dat bedrijventerreinen en kantoorlocaties het land in bulderen. Evenals ten behoeve van de Hunzezone zal voor deze gebieden in de criteria die gelden voor deze terreinen een landschapsvriendelijke invulling moeten worden gegeven, in het bijzonder de eis dat materiaalgebruik, kleur en detaillering niet mogen dissoneren. In samenhang daarmee zullen de sneltoetscriteria voor reclame moeten worden aangepast.

Zonnepanelen

De aanleg van zonnepanelen is noodzakelijk met het oog het bereiken van een meer duurzame energievoorziening. Dat neemt niet weg dat hinderlijke effecten, vooral reflecteren, zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. In toenemende mate geldt dat ook voor de beleving van het landschap. Daarom vragen wij de criteria telkens aan te passen aan technische ontwikkelingen die gaan in de richting van minder reflecterende zonnepanelen. Verder zullen zonnepanelenparken met omringend groen landschappelijk moeten worden ingepast.

Met vriendelijke groet,

Wilma Ritsema, voorzitter
Aaf Sibma, secretaris

Rapportage Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) Actualisatie Welstandsnota

Onderwerp: Klanttevredenheidsonderzoek
Welstandsnota (0-meting)
Projectgroep: Actualisatie Welstandsnota
Projectleider: Claudia Versloot

namens

Opdrachtgever: Tamara Ekamper

Auteur: Bart Brouwer

Versie: Eindversie

Datum: 7-7-2017

Gerealiseerd in samenwerking met

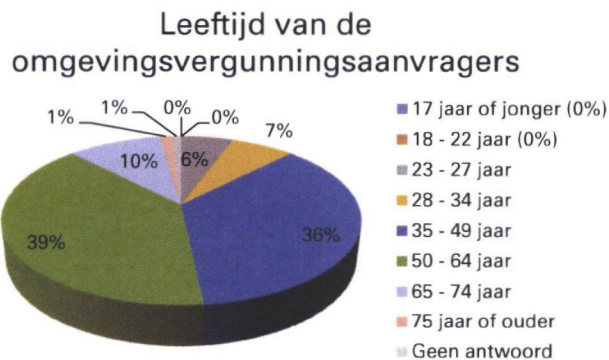
INHOUDSOPGAVE

1. WELSTAND IN GRONINGEN 2017	3
2. OVER DE DOOR RESPONDENTEN INGEDIENDE OMGEVINGSVERGUNNINGSAANVRAGEN.....	4
3. OVER DE KENNIS VAN DE AANVRAGERS VAN DE WELSTANDSNOTA.....	5
4. OVER DE HOUDING VAN DE AANVRAGERS T.O.V. WELSTAND EN DE WELSTANDSNOTA	6
5. OVER HET GEDRAG VAN DE AANVRAGERS M.B.T. WELSTAND EN DE WELSTANDSNOTA	9
COLOFON	12

1. WELSTAND IN GRONINGEN 2017

Aanleiding, doel en opzet van het KTO

In dit klanttevredenheidsonderzoek (KTO) wordt onderzocht hoe omgevingsvergunningaanvragers in aanraking zijn gekomen met en gebruik maken van de *huidige Welstandsnota*. Dit uit zich in specifieke vragen over de tevredenheid, kennis, (informatie-)behoefte en voorkeuren ten opzichte van de nota. Daarnaast wordt er om achtergrondinformatie over de ingediende aanvraag gevraagd en of men in het kader daarvan de Welstandsnota heeft geraadpleegd. Op een later moment, in het derde kwartaal van 2018, wordt de respondenten gevraagd om een gerelateerde vragenlijst in te vullen. In deze vragenlijst ligt de focus echter op de *geactualiseerde Welstandsnota*. Dit KTO heeft dan ook als doel om het beleid met betrekking tot de actualisatie van de Welstandsnota te evalueren. Sinds 2014 wordt gewerkt aan de actualisatie van de Welstandsnota, deze draagt bij aan de doelstellingen van het coalitieakkoord 2014-2018 'Voor de verandering'. Belangrijke doelen hierbij zijn het verbeteren van de leesbaarheid en begrijpelijkheid, toegankelijkheid (vindbaarheid) van de teksten en de mate waarin deze als inspirerend worden ervaren. Hierover wordt gecommuniceerd door middel van een folder en een digitale slimme kaart en de vraag is in hoeverre dit leidt tot gewenst gedrag en een verbetering in het kennisniveau van de respondenten en hun houding tegenover Welstand. Tot slot wordt tijdens het bespreken van de resultaten wanneer nodig het aantal respondenten (*n* van *number*) dat de vraag heeft beantwoord genoemd. Op het moment dat er gekeken wordt naar de verschillen tussen groepen aanvragers wordt ook de betrouwbaarheidsfactor van de resultaten genoemd (*p* van *probability*). Een p-waarde van 0,05 geeft aan dat de kans 5% is dat de gevonden verschillen op toeval berusten. De verschillen zijn in dat geval voor 95% betrouwbaar en dus met zekerheid aanwezig.

Figuur 1.

Over de steekproef: de aanvragers van omgevingsvergunningen

De steekproef bestaat uit bedrijven en particulieren die zelf óf voor klanten tussen 1-1-2016 en 5-4-2017 een omgevingsvergunningaanvraag hebben ingediend. De aanvragers zijn per e-mail uitgenodigd voor deelname, met de hulp van de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Daarnaast zijn er tijdens de Welstandsavond in de Bovenkamer van Groningen respondenten geworven. In totaal hebben 152 respondenten deelgenomen aan dit KTO. Van deze respondenten is 25% vrouwelijk en 73% mannelijk. Een enkeling koos ervoor om deze vraag niet te beantwoorden (2%). Driekwart van de aanvragers is tussen de 35-49 jaar (36%) en 50-64 jaar (39%) oud (zie fig. 1). Daarnaast bestaat de steekproef voor 55%-45% uit particuliere bewoners en ondernemers die voor hun eigen bedrijf zélf de aanvraag hebben ingediend (zie fig. 2). De andere respondenten zijn architecten, bouwadviesbureaus en andere bedrijven die voor klanten een aanvraag hebben ingediend. In de categorie anders namelijk werd vaak antwoorden als 'via architect' en 'als stichting/vereniging' genoemd.

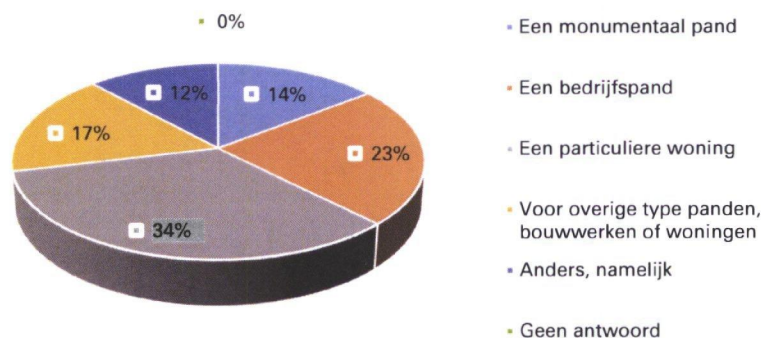
De rol van de respondent in het aanvraagproces

Figuur 2. Toelichting: * - voor een klant

2. OVER DE DOOR RESPONDENTEN INGEDIENDE OMGEVINGSVERGUNNINGSAANVRAGEN

Type pand, bouwwerk of woning waarvoor een OVA is aangevraagd

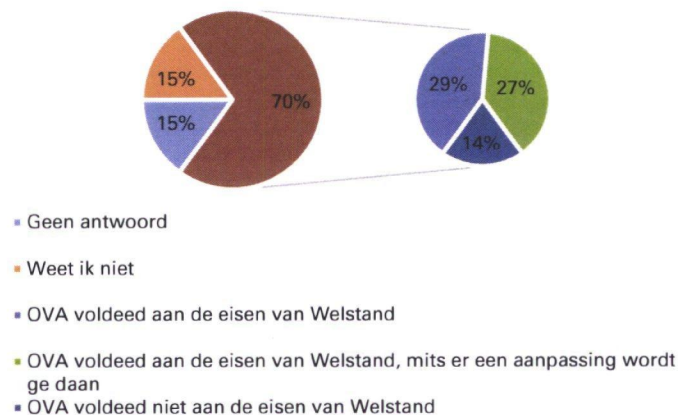
OVA uitgesplitst naar 'aangevraagde producten'

Figuur 4. Toelichting: OVA staat voor omgevingsvergunningaanvraag

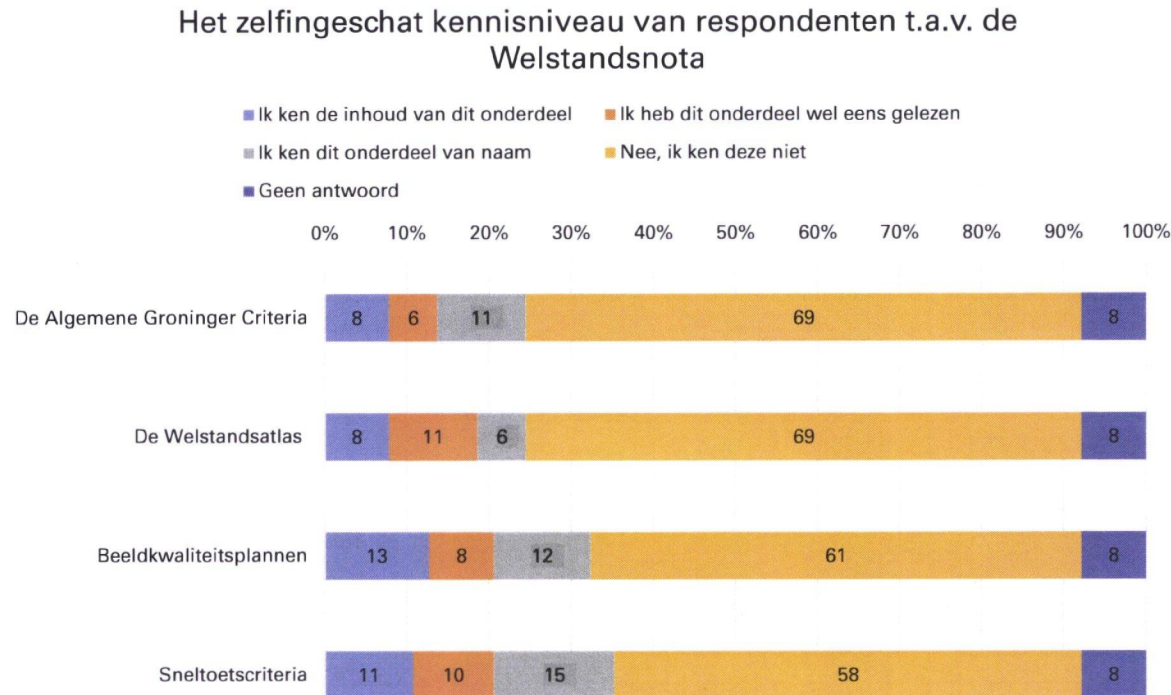
Voordat dieper wordt ingegaan op de kennis en de houding van respondenten ten aanzien van Welstand is eerst gevraagd wat voor type aanvraag zij precies hebben ingediend. Ook is gecheckt wat de uitspraak van de Welstandstoetsing was over hun aanvraag. Uit figuur 4 blijkt dat ruim de helft van de vergunningen wordt aangevraagd voor particuliere woningen (34%) en bedrijfspanden (23%). Ook was in de categorie 'Anders, namelijk' te zien dat veel respondenten ook een kapvergunning hadden aangevraagd (n = 12). De rest van de aanvragen wordt gedaan voor diverse typen panden, bouwwerken en woningen. Ook het type 'producten' waarvoor OVA's worden aangevraagd is divers en hangt hier waarschijnlijk mee samen (zie figuur 4). Onder 'Anders, namelijk' werden diverse 'aangevraagde' producten genoemd variërend van asbestsanering tot bedrijfsfietsenstallingen en gevel- en lichtmastreclame. Tot slot is in figuur 5 de uitspraak van de Welstandstoetsing te zien (let op: dit kan over meerdere aanvragen gaan). In 70% van de gevallen is de uitspraak bij ons bekend, daarbij voldeed 29% van de aanvragen aan de eisen van Welstand. In 14% van de gevallen voldeed deze niet, ook niet na een eventuele aanpassing (zie fig. 5).

Uitspraak van de Welstandstoetsing

Figuur 5. Toelichting: OVA staat voor omgevingsvergunningaanvraag

3. OVER DE KENNIS VAN DE AANVRAGERS VAN DE WELSTANDSNOTA

Figuur 6.

Om de resultaten beter te kunnen analyseren is er gekeken naar het verschil in zelfingeschat kennisniveau van de Welstandsnota tussen particuliere aanvragers, ondernemers en zakelijke aanvragers (zoals architecten, ontwikkelaars, bouwadviesbureaus etc.). Daarom zijn de resultaten uitgesplitst o.b.v. de rol van de respondent in het aanvraagproces. Particuliere aanvragers schatten hun eigen kennisniveau ten aanzien van alle 4 de onderdelen beduidend lager in dan zakelijke aanvragers ($p = 0,011 - 0,035$). Zakelijke aanvragers kennen de onderdelen veelal van naam terwijl particulieren het vaak helemaal niet kennen. Wat ook opvalt is dat ondernemers, die een aanvraag hebben ingediend voor hun eigen bedrijf, hun kennisniveau van de Algemene Groninger Criteria en de beeldkwaliteitsplannen aanzienlijk lager inschatten dan dat zakelijke aanvragers dat doen ($p = 0,015 - 0,018$). Hun kennisniveau is vergelijkbaar met dat van de particuliere aanvragers.

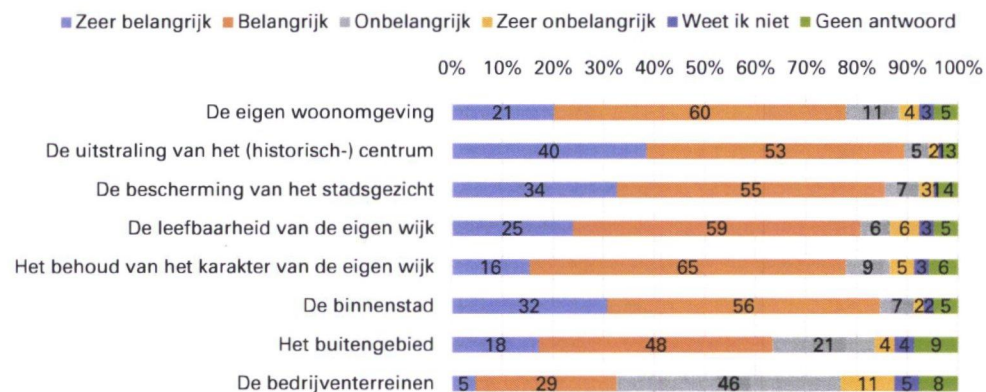
Welstand is voor veel aanvragers niemandsland

Zoals de titel al aangeeft; voor veel aanvragers is Welstand een 'ver-van-mijn-bed'-show zo valt te concluderen uit de dominantie van de optie 'Nee, ik ken deze niet'. Deze verwijst in dit geval naar het betreffende onderdeel dat voor de gegevensreeks staat. De Algemene Groninger Criteria lijkt het minst goed bekend te zijn bij de aanvragers gevolgd door de Welstandsatlas, de beeldkwaliteitsplannen en de sneltoetscriteria. Ongeveer 35% van de aanvragers kent de sneltoetscriteria dan wel van naam, dan wel inhoudelijk of heeft dit onderdeel eens gelezen. De bekendheid hiervan wordt op de voet gevolgd door de beeldkwaliteitsplannen die eenzelfde bekendheid genieten onder 32% van de aanvragers. Kortom, 1 op de 3 aanvragers kent deze twee onderdelen. Dit is 1 op de 4 aanvragers in het geval van de eerste twee onderdelen.

De Welstandsatlas bestond vroeger uit de gebiedsbeschrijvingen en de architectuurstijlen. Dit is vermeld in de vragenlijst om aanvragers inzicht te bieden in wat dit onderdeel behelst.

4. OVER DE HOUDING VAN DE AANVRAGERS T.O.V. WELSTAND EN DE WELSTANDSNOTA

Mening over het belang van Welstandzorg voor ...

Figuur 7.

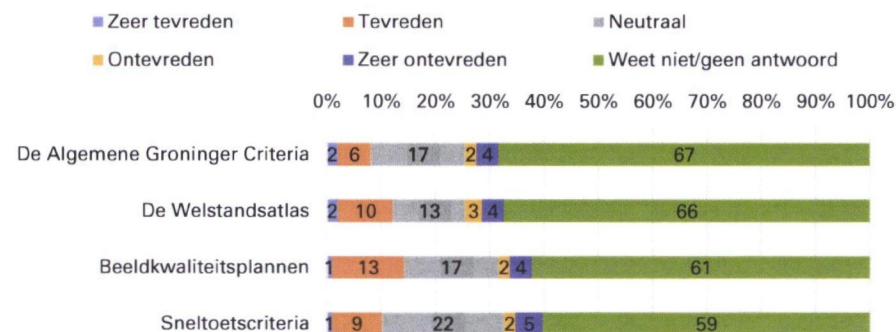
Merendeel van de respondenten heeft geen mening over de leesbaarheid & begrijpelijkheid van de teksten uit de (onderdelen van-) de Welstandsnota

Het merendeel van de respondenten, zo'n 60-70%, geeft aan geen mening te hebben of die te willen delen ('weet niet/geen antwoord') over de leesbaarheid & begrijpelijkheid van de teksten uit de diverse onderdelen van de Welstandsnota (zie fig. 8). Ook neemt een relatief groot deel van de respondenten een 'neutraal' standpunt in ten opzichte van dit onderwerp. Onder de aanvragers die een oordeel over dit onderwerp gaven lijkt de meerderheid positief te zijn; de categorie 'tevreden' is onder deze 4 categorieën (variërend van zeer tevreden tot zeer ontevreden) de duidelijke koploper. Op het moment dat wordt gekeken naar de verschillen tussen aanvragers op basis van hun rol in het aanvraagproces valt op dat particuliere aanvragers significant ontevredener zijn over teksten uit de Algemene Groninger Criteria, de Welstands atlas en de beeldkwaliteitsplannen dan zakelijke aanvragers ($p = 0,007 - 0,042$). Voor de sneltoetscriteria geldt dit echter in veel mindere mate.

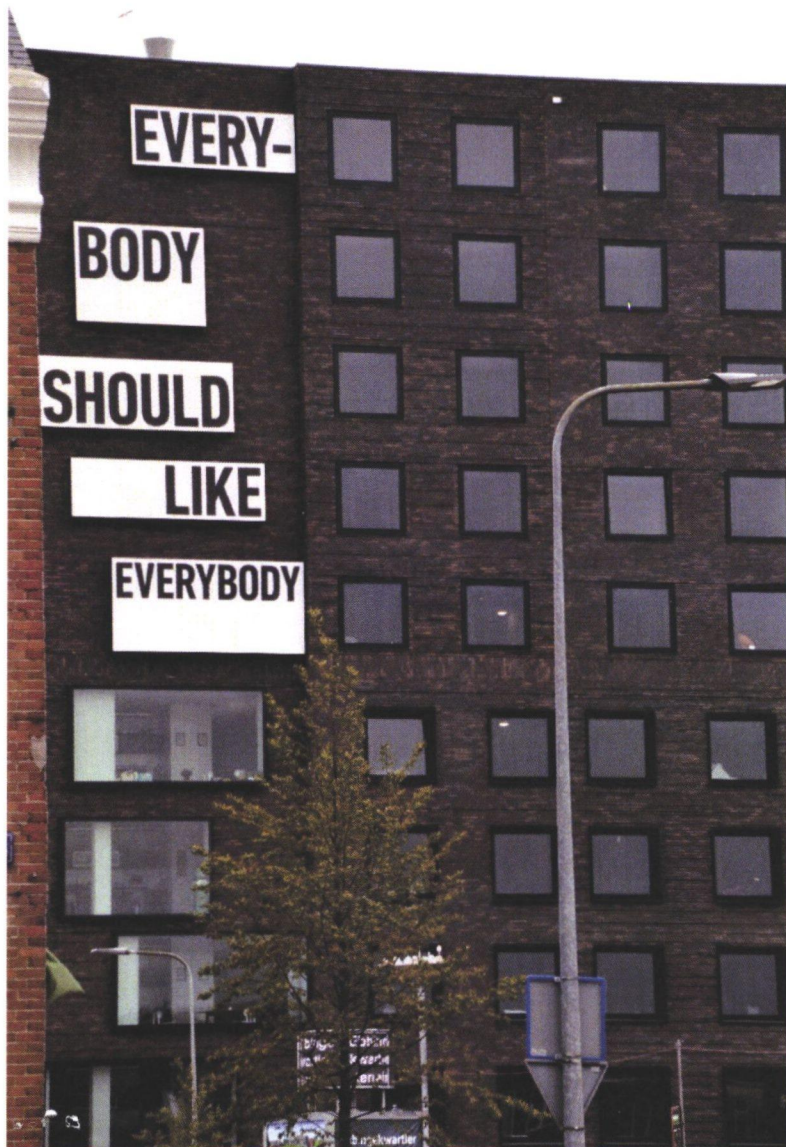
Welstandzorg wordt **belangrijk** gevonden door aanvragers

Uit figuur 7 blijkt dat cumulatief gezien zo'n 80-90% van de respondenten Welstandzorg belangrijk dan wel zeer belangrijk vindt voor bijna alle hiernaast genoemde onderwerpen. Deze onderwerpen variëren van de eigen woonomgeving tot de binnenstad tot voor de leefbaarheid en het karakter van de eigen wijk. Alleen voor het buitengebied en de bedrijventerreinen vindt men Welstandzorg aanzienlijk minder belangrijk; het gaat dan om respectievelijk 66% en 34% van de aanvragers. In dit opzicht hebben aanvragers een uitgesproken mening over dit onderwerp zo valt af te leiden uit het gebruik van de antwoordcategorieën 'weet ik niet' en 'geen antwoord'. Een erg klein deel van de respondenten maakte hier gebruik van. Deze vraag werd beoordeeld door 104 respondenten en schets daarmee een betrouwbaar en representatief beeld van de populatie.

Mening over de leesbaarheid & begrijpelijkheid van teksten uit de (onderdelen van-) de Welstandsnota

Figuur 8.

COLOFON

RAPPORTAGE KLANTTEVREDENHEIDSONDERZOEK (KTO)
ACTUALISATIE WELSTANDSNOTA

OPDRACHTGEVER
TAMARA EKAMPER

FOTOGRAFIE
GEMEENTE GRONINGEN

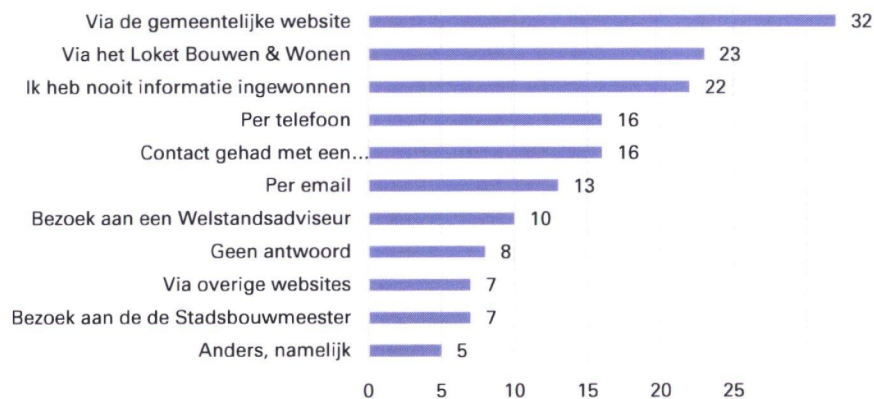
AUTEUR
BART BROUWER

IN SAMENWERKING MET

OS | **ONDERZOEK**
STATISTIEK
GRONINGEN
BASIS VOOR BELEID

KÜBRA OSIZIK & MARJOLEIN KOLSTEIN

Manier van informatieinwinning over de Welstandsnota

Figuur 17.

Gebruik van informatiekanaalen versus de aangegeven voorkeuren

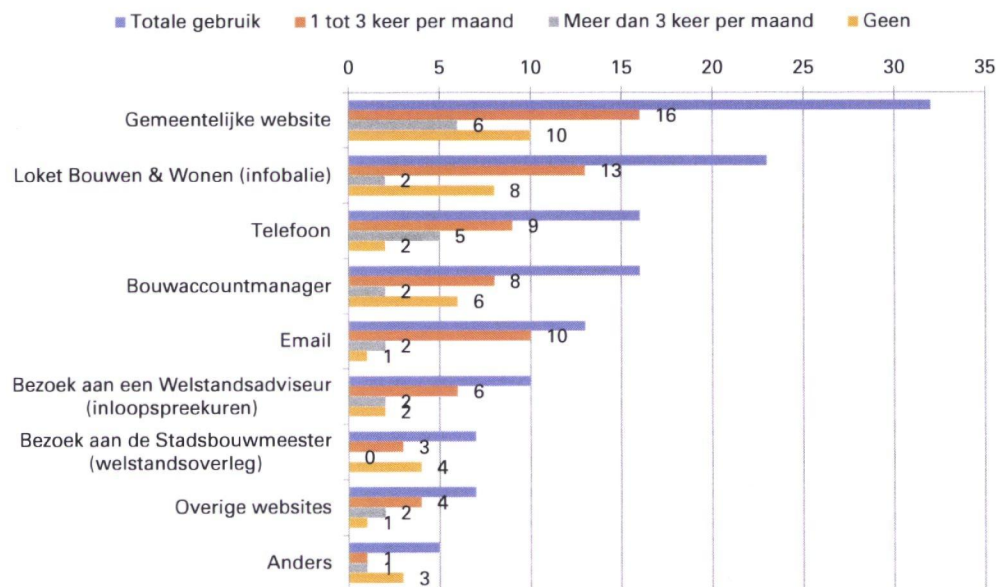
De frequentie van informatieinwinning per kanaal is verhoudingsgewijs gezien voor de gemeentelijke website, het Loket Bouwen & Wonen en de bouwaccountmanager vergelijkbaar te noemen. Veel aanvragers winnen 1 tot 3 keer per maand informatie in met behulp van dit kanaal of niet ('geen'). Een enkeling gebruikt deze kanalen meer dan 3 keer per maand. Dit geldt echter niet voor de kanalen 'telefoon' en 'email'; veel aanvragers gebruiken dit kanaal relatief vaak wat logisch is gezien het gebruiksgemak en de toegankelijkheid hiervan. Tot slot worden 'overige websites' en bezoeken aan een Welstandsadviseur of de Stadsbouwmeester vaak 1 tot 3 keer per maand bezocht of niet. Verder valt op dat de voorkeur voor kanalen niet overeenkomt het gebruik van informatiekanaalen. Zo staat email op 2 qua voorkeur en bezoek aan een welstandsadviseur op 3 (zie fig. 12) terwijl die hier respectievelijk op plek 5 en 6 staan qua gebruik (zie fig. 18). De vraag is dan ook welke verklaring hier achter ligt.

Uit figuur 17 blijkt dat de meeste aanvragers informatie inwinnen over de Welstandsnota:

- Door een bezoek aan de gemeentelijke website (n = 32)
- Via het Loket Bouwen & Wonen (n = 23)
- Per telefoon (n = 16)
- Contact gehad te hebben met een bouwaccountmanager (n = 16)
- Per email (n = 13)

Een aanzienlijk deel van de respondenten geeft echter aan nooit informatie ingewonnen te hebben (n = 22). Dit is opmerkelijk te noemen. Andere manieren die een enkeling gebruikt om informatie in te winnen zijn 'via overige websites'(n = 7) en/of door een bezoek aan de Stadsbouwmeester (n = 7). Onder 'anders namelijk' werden antwoord gegeven als 'via een adviseur'(n = 1), 'via de wethouder' (n = 1) en 'via de architect' (n = 1).

Frequentie van informatieinwinning per kanaal

Figuur 18.

Weinig aanvragers maken gebruik van de inloopspreekuren en overlegmomenten

In de rechterkolom van figuur 15 is te zien dat het merendeel van de aanvragers geen gebruik maakt van de inloopspreekuren bij de Welstandsadviseur en het Welstandsoverleg bij de Stadsbouwmeester (n = 81 ; 60%). Toch maakt een aanzienlijk deel hier wel gebruik van (n = 55 ; 40%). In dit opzicht zijn het welstandsoverleg op woensdagmiddag bij de Stadsbouwmeester en het inloopspreekuur op dinsdagochtend het meest bezocht (n = 12 en n = 12). Het inloopspreekuur op donderdagochtend wordt iets minder druk bezocht (n = 7). Ook geeft een aanzienlijk deel van de aanvragers aan gebruik te hebben gemaakt van deze momenten, maar niet meer te weten wanneer dit was (n = 24).

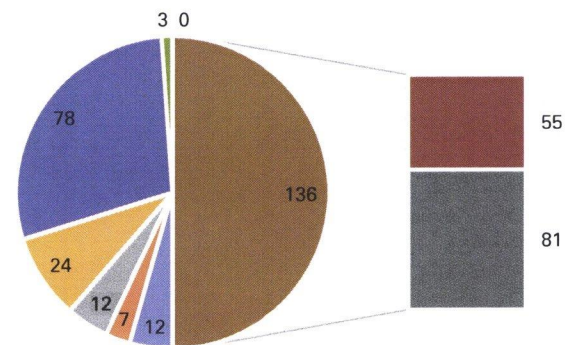
Reden(en) voor het bezoeken van inloopspreekuren en overlegmomenten

Figuur 16.

Aantal respondenten dat het inloopspreekuur of Welstandsoverleg bezoekt

- Inloopspreekuur op dinsdagochtend (Welstandsadviseur)
- Welstandsoverleg op woensdagmiddag (Stadsbouwmeester)
- Nee
- Maakt gebruik van inloopspreekuren en overlegmomenten
- Inloopspreekuur op donderdagochtend (Welstandsadviseur)
- Ja, maar ik weet niet meer wanneer
- Geen antwoord
- Maakt geen gebruik van inloopspreekuren en overlegmomenten

Figuur 15.

In aansluiting op de vorige figuur is gevraagd naar de reden om inloopspreekuren en overlegmomenten te bezoeken (zie fig. 16). De meeste aanvragers kwamen:

- Om een officiële, ingediende aanvraag te bespreken (22)
 - Voor een oriënterend gesprek (18)
 - Voor een integraal vooroverleg (IVO) of om een schetsplan te bespreken (16)
 - Voor toelichting of overleg over een eerder uitgebracht advies (10)
- Tot slot kwam een enkeling ter bespreking van de voortgang of vanwege een verschil van mening zo valt af te lezen uit de antwoorden onder 'anders, namelijk' (n = 3).

5. OVER HET GEDRAG VAN DE AANVRAGERS M.B.T. WELSTAND EN DE WELSTANDSNOTA

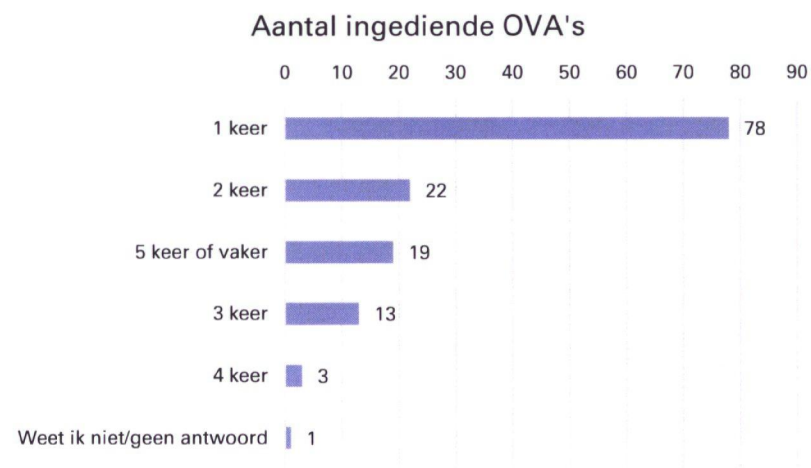
Na in de vorige tweede hoofdstukken de componenten 'Kennis' en 'Houding' van aanvragers ten aanzien van Welstand en Welstandszorg te hebben besproken, is 'Gedrag' de laatste component die gemeten is. Zoals te zien is in figuur 13 heeft het merendeel van de respondenten die de vragenlijst hebben geopend ook daadwerkelijk een of meerdere omgevingsvergunningsaanvragen (OVA's) ingediend; het gaat dan om 137 van de 152 respondenten. In dit opzicht kan worden gesteld dat de doelgroep effectief bereikt is, hoewel er tijdens het invullen van de vragenlijst wel de nodige respondenten zijn afgehaakt zoals ook te zien is in de verschillen in aantal reacties per vraag. Ongeveer 2/3^e van de respondenten heeft de vragenlijst volledig ingevuld (n = 89 ; 60%). Dit ondanks het vooraf testen van de vragenlijst onder meerdere personen alvorens deze verspreid werd.

Veel aanvragers dienen slechts 1 aanvraag voor een omgevingsvergunning (OVA) in

Uit figuur 14 valt af te lezen dat het iets meer dan de helft van de aanvragers (n = 78 ; 57%) slechts 1 keer een OVA heeft ingediend of laten indienen. Het aantal respondenten dat 2, 3 of 4x een aanvraag indient is al aanzienlijk lager; het gaat dan om 0-15% (n= min. 3 en n = max. 22) van de aanvragers per antwoordmogelijkheid. Ook is te zien dat een redelijk aantal respondenten 5 keer of vaker een aanvraag heeft ingediend. Het lijkt aannemelijk dat dit met name de zakelijke aanvragers zijn die dit voor klanten doen; de ontwikkelaars, de architecten, de bouwadviesbureaus, aannemers en leveranciers. Tot slot diende een willekeurige aanvrager gemiddeld 2,0 aanvragen in, in de afgelopen anderhalf jaar.

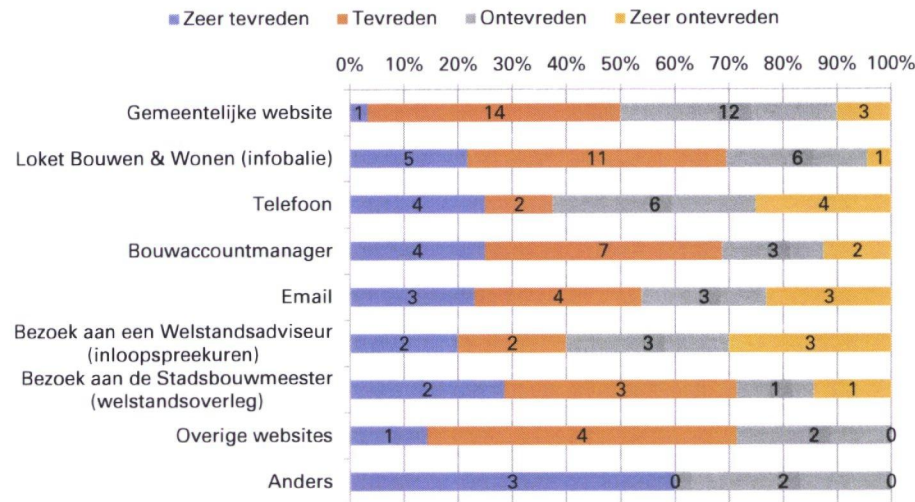

Figuur 13. Toelichting: OVA staat voor omgevingsvergunningsaanvraag

Figuur 14. Toelichting: OVA staat voor omgevingsvergunningsaanvraag. Gemiddeld gezien diende iedere aanvrager 2,0 aanvragen in.

Tevredenheid over gevonden/verkrege informatie uitgesplitst naar kanaal

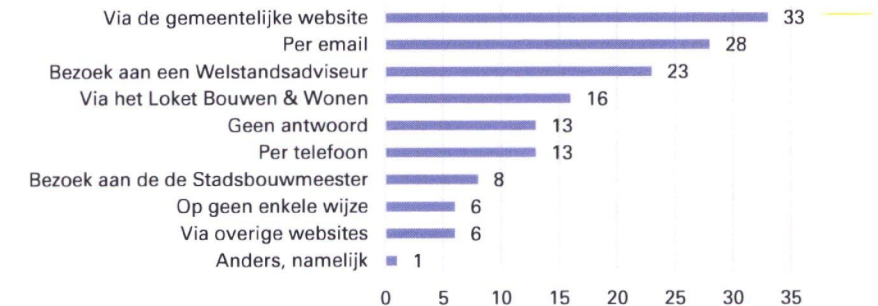

Figuur 11.

Tevredenheid over informatievoorziening per kanaal loop sterk uiteen & de voorkeur gaat uit naar de 'traditionele' kanalen

De tevredenheid over de gevonden dan wel verkregen informatie verschilt aanzienlijk per kanaal. Zo is 50% van de aanvragers tevreden over de gevonden informatie op de gemeentelijke website. Hoewel relatief weinig aanvragers tevreden zijn over dit kanaal (zie fig. 11) is het wel het kanaal dat de voorkeur van de meeste aanvragers geniet (zie fig. 12). Hetzelfde geldt voor het traditionele kanaal 'email'. Ook valt het op dat relatief weinig respondenten tevreden zijn over het kanaal 'bezoek aan de Welstandsadviseur' relatief laag is (40%), maar dat dit wel het op twee na meest favoriet kanaal is. Gezien de populariteit van deze drie eerste kanalen en de tevredenheid van aanvragers hierover valt hier nog het nodige te winnen. Zo lijkt het erop dat bepaalde kanalen, waaronder het bezoek aan de Stadsbouwmeester en het gebruik van overige websites, goede informatie bieden die tot tevredenheid stemt maar dat men liever andere kanalen zou gebruiken gezien de voorkeuren. Wel is men positief over het Loket Bouwen & Wonen en is dit een kanaal dat toch bij redelijk wat respondenten de voorkeur geniet (n = 16). De kanttekening die geplaatst kan worden bij figuur 11 is dat sommige categorieën ondervertegenwoordigd zijn gezien het grote aantal combinaties; vaak zijn er slechts 1 t/m 4 reacties per antwoordcategorie per kanaal gegeven. Dat komt de betrouwbaarheid van de resultaten niet ten goede waardoor de resultaten met voorzichtigheid geïnterpreteerd zouden moeten worden.

Voorkeur voor kanalen voor informatieinwinning

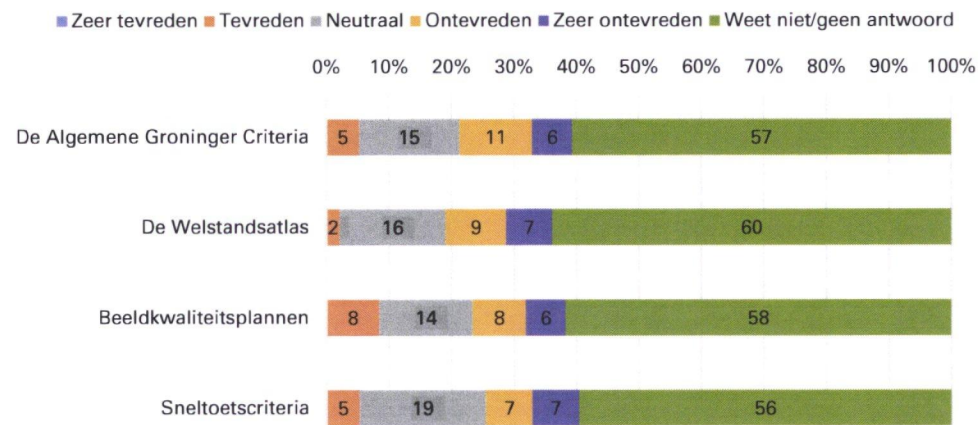

Figuur 12.

Merendeel van de respondenten heeft geen mening over de toegankelijkheid van de onderdelen van de Welstandsnota

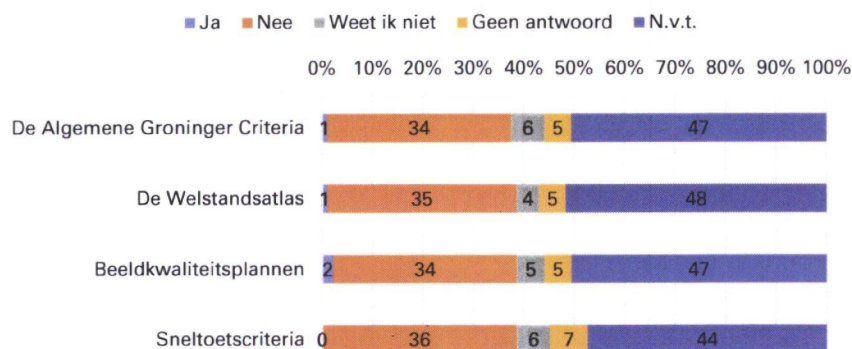
Het merendeel van de respondenten, zo'n 55-65% , geeft geen mening te hebben of die te willen delen ('weet niet/geen antwoord') over de toegankelijkheid (vindbaarheid) diverse onderdelen van de Welstandsnota (zie fig. 9, n = 94). Ook neemt een relatief groot deel van de respondenten een 'neutraal' standpunt in. Onder de aanvragers zijn de meningen verdeeld maar licht negatief; ongeveer evenveel aanvragers waren 'tevreden' tot 'neutraal' dan wel 'ontevreden' tot 'zeer ontevreden' over de Algemene Groninger Criteria en de Welstandsnota. Over de toegankelijkheid (vindbaarheid) van de beeldkwaliteitsplannen en de sneltoetscriteria is de meerderheid (relatief gezien gaat het om 2/3^e van de respondenten) 'tevreden' tot 'neutraal'. Tot slot valt op dat particuliere aanvragers ontevredener zijn over de toegankelijkheid (vindbaarheid) van de Welstandsnota, de beeldkwaliteitsplannen en de sneltoetscriteria dan zakelijke aanvragers (p = 0,002 – 0,040). Er bestaat echter geen verschil in tevredenheid over de toegankelijkheid (vindbaarheid) van de Algemene Groninger Criteria tussen particuliere aanvragers, zakelijke aanvragers en ondernemers..

Mening over de toegankelijkheid (vindbaarheid) van de onderdelen van de Welstandsnota

Figuur 9.

Mening over de mate waarin de onderdelen van de Welstandsnota inspirerend zijn

Figuur 10.

De Welstandsnota wordt niet als inspirerend ervaren

Zo'n 35 tot 40% van de respondenten geeft met het antwoord 'Nee' aan de Welstandsnota en de diverse onderdelen die daaronder vallen niet als inspirerend te ervaren (n = 93). Dit is in lijn met de meningen over de leesbaarheid & begrijpelijkheid van de teksten uit de diverse onderdelen. In dit opzicht valt er dan ook wereld te winnen met de actualisatie van de huidige Welstandsnota. Ook geeft een aanzienlijk deel van de respondenten aan deze vraag niet van toepassing ('n.v.t.') te vinden op de diverse onderdelen; het gaat dan om 40-50% van de respondenten. Wanneer naar de gesegmenteerde resultaten worden bekeken valt op dat de particuliere aanvragers de Welstandsnota en de sneltoetscriteria op dit punt veelal beoordeelden met 'geen antwoord' terwijl ondernemers vaak voor de optie 'weet ik niet' kozen (p = 0,056 en p = 0,052). Aanvragers vinden de vraag of de Welstandsnota inspirerend is blijkbaar niet relevant, willen hier niets over kwijt of weten het niet. Hier valt in ieder geval nog het nodige te verbeteren.